

Gomilanje otpada u okolišu:
Pregled stanja u Istarskoj županiji
svibanj 2006.

Projekt: Mobilizacija pograničnih regija Slovenije i Hrvatske u korištenju koncepta 4R+3E u gospodarenju otpadom

4R+3E
PREKOGRANIČNI KONCEPT

Pregled stanja gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji

Osnovna obilježja područja:

Površina: 2.820 km²

Stanovništvo: 206.344 / 73 stanovnika na km²

Ustroj: 10 gradova i 29 općina

Komunalni otpad sakuplja 7 javnih komunalni poduzeća:

- Pula Herculanea d.o.o.
- Komunalni servis Rovinj d.o.o.
- Usluga Poreč d.o.o.
- 6. Maj Umag d.o.o.
- Park Buzet d.o.o.
- Usluga Pazin d.o.o.
- 1. Maj Labin d.o.o.

7 službenih odlagališta. Ukupna površina: 0,36 km²

Područje pokriveno organiziranim sakupljanjem: 90%

Nisko razvijen sustav odvojenog sakupljanja.

Organiziranost sakupljanja otpada

Komunalni otpad sakupljaju javna komunalna poduzeća, privatnih komunalnih poduzeća još nema.

Otpad od industrije, drugih velikih proizvođača i većinu korisnog otpada od građana sakupljaju 3 najveća privatna poduzeća:

- Metis d.d. Pula
- Jadran-metal d.d. Pula
- A.M. Indexcommerc d.o.o. Grožnjan

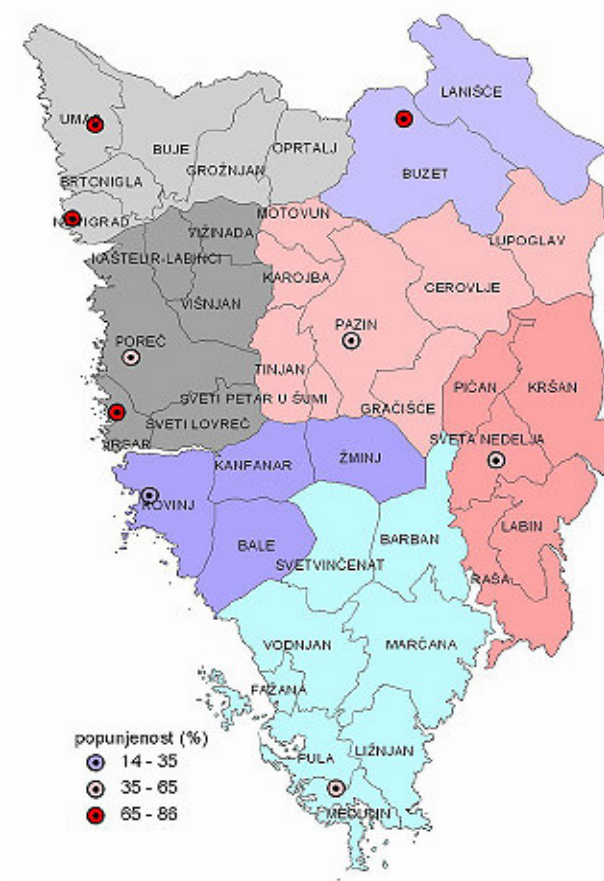
Gotovo sav sakupljeni otpad izvozi se na obradu van županije.

Sakupljanjem se bavi i nekoliko poduzeća koja imaju sjedišta u drugim županijama (npr. Ecooperativa i dr.)

Koristan otpad od građana sakuplja se putem posebnih zvona/spremnika (plastika, staklo, papir, metal).

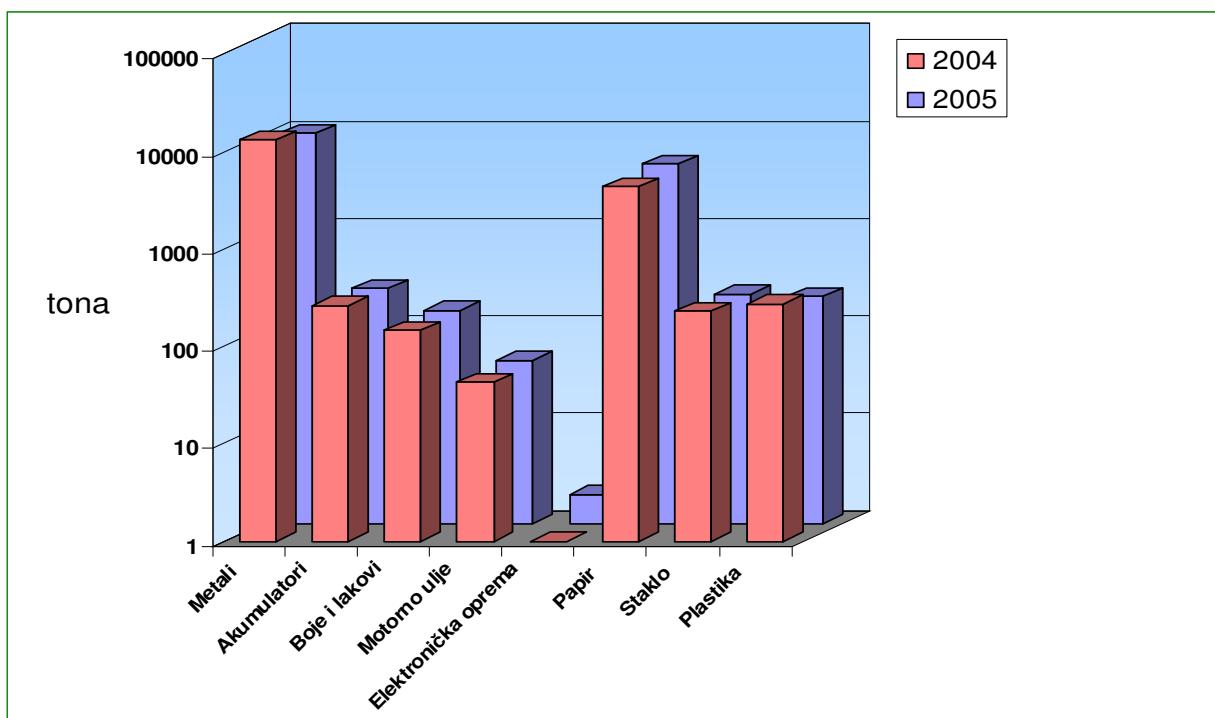
Mogućnost odvojenog sakupljanja bar nekih vrsta otpada postoji samo u gradovima i rijetkim općinama.

U većini općina ne postoji mogućnost odgovornog odlaganja krupnog i opasnog otpada iz kućanstava.

Prikaz: Područja sakupljanja po pojedinom komunalnom poduzeću s postotkom popunjenosti odlagališta.

Količine sakupljenog otpada u IŽ (indikativni omjeri - podaci dobiveni od dva najveća privatna sakupljača)

Napomena: logaritamska skala

Procjena količine otpada odloženog na 7 službenih odlagališta:
2004.g. – 149.372 tone

Još uvijek ne postoje jedinstvene županijske baze podataka o sakupljenim količinama različitih vrsta otpada.

Ne postoji sustavna kontrola provjere prijavljenih podataka.

Količina otpada trajno odložena na odlagališta ne može se sa sigurnošću odrediti. Samo odlagališta u Poreču i Rovinju imaju vagu, za ostala odlagališta odložena količina otpada je preračunata iz evidencije vođene u mjeri volumena (m^3). Podatke stoga treba uzeti s rezervom zbog mogućnosti pogreške.

Problemi u okolišu

- ilegalna (divlja) odlagališta otpada
- ubrzano trošenje prostora na legalnim odlagalištima
- nekontrolirano, protuzakonito odlaganje opasnih tvari u okoliš

Primjer ilegalnog odlagališta

“Sanirano odlagalište” – zatrpano zemljom

Uzroci

- nepostojanje mogućnosti za odgovorno odlaganje otpada u većini općina/gradova
- inertnost općinske/gradske uprave
- neprepoznavanje problema otpada kao prioriteta u okolišu
- potpuni izostanak informiranja i edukacije građana o otpadu
- nepoštivanje IVO hijerarhije (izbjegni, vrednuj, odloži)

Posljedice

- zagađenje tla i podzemnih voda
- visoki troškovi održavanja i sanacije odlagališta

Rezultati provedenog istraživanja

Prepoznati problemi i potrebe - mišljenje komunalnih poduzeća

- nedovoljna informiranost građana i poduzeća o važnosti odvojenog sakupljanja
- nedovoljno znanja unutar kom. poduzeća
- lokalna uprava ne prepoznaje problem otpada kao prioritet u okolišu (iako je otpad identificiran kao najveći problem u okolišu na nacionalnoj razini)
- nedovoljno zakonskih poticajnih mjera
- nedovoljno financijskih sredstava

Prepoznati problemi i potrebe - mišljenje općina/gradova

- nedovoljno ljudskih resursa u općinskoj/gradskoj upravi (što potvrđuje neprepoznavanje važnosti zaštite okoliša od najvećih izvora zagađenja, u tome i otpad)
- nedovoljna informiranost građana i poduzeća o važnosti odvojenog sakupljanja
- nedovoljno aktivna inspekcija zaštite okoliša
- nedovoljno financijskih sredstava

Informiranje ?

Što čine komunalna poduzeća?

Usprkos jedinstvenom stavu svih komunalnih poduzeća o nedovoljnoj informiranosti građana i poduzeća o važnosti i zakonskoj obavezi odvojenog sakupljanja otpada, u posljednjih 5 godina:

- tek 3 od 7 komunalnih poduzeća je bar jednom izradilo i distribuiralo svim korisnicima cjeloviti tiskani materijal o mogućnostima odvojenog sakupljanja na vlastitom području (u suradnji sa Zelenom Istrom)
- 1 poduzeće redovito tiska kalendar s korisnim informacijama o otpadu, koji međutim ne stigne do svih korisnika
- 1 poduzeće je samo jednom distribuiralo fotokopirani letak s informacijama o otpadu
- 2 poduzeća nisu nikada izradila ni jedan tiskani materijal za širu javnost
- samo 2 poduzeća pružaju informacije putem vlastite web stranice, 3 poduzeća to čine djelomično putem službenih stranica grada, 2 poduzeća ne pružaju nikakve informacije putem web-a

Što čine općinske/gradske uprave?

Jednaka situacija je sa općinskim/gradskim upravama – jedinstveni stav o nedovoljnoj informiranosti o otpadu, no rijetke poduzimaju ozbiljne, dosljedne mjere usmjeravanja ka boljoj informiranosti.

- većina općinskih/gradskih uprava ni na koji način aktivno ne pruža informacije
- većina općinskih/gradskih uprava ni pasivno (na upit) ne pruža potpune informacije
- rijetki gradovi na svojim službenim web stranicama pružaju ikakvu informaciju o odlaganju otpada

Informiranje o pravilnom odlaganju otpada - primjer

Komunalna poduzeća i općine/gradovi trebali bi redovito informirati o pravilnom odlaganju otpada.

Primjer: prospekti koje je Zelena Istra izradila u suradnji s nekim općinama/gradovima

